

□ **Цена нафте на светском тржишту пада. Пада и цена нафтних деривата на берзи на Медитерану, на основу које се формира цена горива у Србији. Падају цене горива у региону, Европи и широм света на бензинским пумпама. Само у Србији цена горива расте.**

Саговорници Данаса објашњавају да је у Србији у последне две недеље дошло до раста цена горива због повећана акцизе, за коју указују да је највиша у региону и међу највишима у Европи.

Цена дизела у Србији прошлог петка, 26. јуна, остала је иста, а затим је овог петак, 3. јула, повећана за два динара по литру. Бензин је прошлог петка поскупео за два динара, а овог петка за још два динара по литру.

У преводу, држава сада враћа оно што је током кризе изгубила штитећи возаче.

Подсетимо, након америчко-израелског напада на Иран и затварања Ормуског мореуза, цена нафте на светском тржишту је порасла, због чега је Влада Србије, како би зауставила нагли скок цена горива на пумпама, одлучила да смањи акцизу на гориво за 20 одсто.

Према закону, акциза на безоловни бензин износи 72 динара по литру, а на дизел 74,04 динара по литру

Према закону, акциза на безоловни бензин износи 72 динара по литру, а на дизел 74,04 динара по литру.

Смањењем за 20 одсто, акциза на безоловни бензин износила је 57,6 динара по литру, а акциза на дизел 59,23 динара по литру. Држава се тада одрекла око 15 динара по литру акцизе.

Како је цена нафте наставила да расте, председник Србије Александар Вучић је пред локалне изборе у неколико општина у Србији најавио да ће држава смањити акцизу на гориво за чак 60 одсто, али се то никада није догодило. Уместо 60 одсто, акциза је смањена за 25 одсто.

Након тога, цена нафте на светском тржишту се стабилизовала, па је Влада Србије одлучила да врати смањење акцизе на 20 одсто.

Након најаве, а потом и потписивања Меморандума о разумевању између Сједињених Америчких Држава и Ирана, цена нафте се вратила на ниво пре рата у Ирану, а Влада Србије је одмах подигла акцизу за 12,5 одсто, а затим за још 5,5 одсто.

Последњим изменама, акциза на безоловни бензин износи 68,4 динара, а акциза на дизел је 70,34 динара.

Значи да је акциза на бензин и дизел тренутно за око пет одсто нижа од законског нивоа.

„Идемо ка томе да Србија опет има најскупље гориво“

Економски консултант Богдан Петровић објашњава да је главни разлог за поскупљење горива у Србији у последње две недеље пре свега повећање акциза након смањења које је трајало нешто више од три месеца.

„Разлог повећања цена горива је веома једноставан. Држава се у једном тренутку, да би спречила претерано поскупљење горива, одрекла дела акцизе, а сада их поново повећава“, каже Петровић за Данас.

Према његовим речима, управо та интервенција државе и каснија корекција акциза довеле су до тренутног раста цена.

„Влада Србије је недавно донела одлуку да се те акцизе повећају, односно да то смањење више не буде онолико колико је било, већ да буде мање. И зато је поскупело гориво у Србији“, наводи наш саговорник.

Петровић истиче да ми сада опет имамо ситуацију коју смо имали читав низ година, а то је да је у Србији најскупље гориво.

„Ми сад опет имамо ситуацију коју смо имали читав низ година – да је у Србији најскупље гориво. Докле год је наш ниво акциза оволики колики јесте, ми ћемо имати најскупље гориво и ту неке велике приче нема. Проблем у целој причи је искључиво у висини акцизе. Наша акциза је највиша у региону и то није од јуче, ми

годинама имамо најскупље гориво. Када одете чак и у Хрватску, ви сте годинама уназад имали повољније гориво, јер је код нас превисока акциза, то је кључни проблем“, наглашава Петровић.

На питање када се може очекивати пад цена горива и да ли ће се промене са светског тржишта пренети и на Србију, Петровић одговара песимистично: „Неће се прелити код нас, јер ће Влада опет вратити акцизе на онај пређашњи ниво“.

Он објашњава и да, иако су цене горива на Медитерану пале, то није довело до појефтињења у Србији.

„Тачно је да је цена горива на Медитерану пала и требало је да појефтини и код нас за пет до шест динара, међутим, Влада је подигла раније смањену акцизу и онда није дошло до смањења цене, већ је дошло до поскупљења“, каже Петровић.

Као кључни разлог за брзо враћање акциза наводи стање у буџету, али и обавезе Владе Србије према Међународном монетарном фонду (ММФ).

„Влада је пожурила са повећањем акциза зато што има буџетску рупу, али и зато што је обећала ММФ-у да ће што пре одустати од смањења акциза, управо зато, јер се креира буџетска рупа. Доста велики новац се узима на име акциза, он је пројектован у буџету, а ми смо имали смањење акциза од 20 до 25 одсто које је трајало три месеца и ту је буџет доста ојађен“, указује Петровић.

„Високе акцизе показују да држава има озбиљан проблем са буџетом“

И председник Ресорног одбора за енергетику странке Србија центар (СРЦЕ) Горан Ђукић указује да је у претходних неколико месеци актуелна власт смањивала акцизе на нафтне деривате у опсегу од 20 до 25 одсто, превасходно због сукоба између САД и Ирана.

„Извесно је да су за тај износ смањени и буџетски приходи од ове ставке. Власт је у овом краткотрајном кораку смањивање акциза покушавала да представи као велики уступак грађанима, што реално није тачно будући да наши грађани, као и привреда, плаћају акцизе на нафтне деривате које су међу највишим износима у Европи“, указује Ђукић.

С друге стране, како наводи, власт је „брже-боље“ искористила прве вести о стабилизацији прилика у Персијском заливу и Ормуском мореузу да акцизе врати на ниво пре нафтне кризе изазване блискоисточним сукобом.

„Након тога је наставила са годинама уназад уобичајеном праксом, а то је да на недељном нивоу повећава цене нафтних деривата. Доследно, као у изреци: ‘Динар по динар – палача, зрно по зрно – погача’“, наводи Ђукић.

Указује и да свакако не треба сметнути с ума чињеницу да земље из нашег окружења које немају активне рафинерије (Црна Гора, Босна и Херцеговина, Северна Македонија) имају значајно ниже цене нафтних деривата, што, истиче, јасно указује да актуелна власт уопште не мари ни о интересима грађана ни о интересима привреде.

„Основни циљ превисоких акциза на нафтне деривате и, сходно томе, превисоких цена ових деривата јесте обезбеђивање финансија за бројне бесмислене, економски неутемељене пројекте проткане огромном корупцијом, међу којима предњачи ЕХПО“, тврди Ђукић.

Према његовим речима, овакво понашање актуелне власти јасно указује на озбиљан финансијски дефицит у државној каси, што, додаје, практично оправдано потврђује и сумњу у финансијску стабилност државе генерално.

(Данас)